

Kennisinstituut
Duurzaam Verpakken

Verduurzamingsagenda Verpakkingen Versie 2

26 maart 2014

Samenvatting

Voor u ligt de tweede versie van de Verduurzamingsagenda verpakkingen van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV). Deze agenda is de (groeierende) routekaart van het KIDV voor verduurzaming van verpakkingsketens in de periode 2014-2022.

De missie van het KIDV is om bij te dragen aan het stimuleren van groene groei in de ontwikkeling naar een circulaire economie voor verpakkingsmateriaal. Hiertoe zet het KIDV *zijn kennisfunctie in ten behoeve van een structurele vermindering van de milieudruk in de product-verpakkingsketen in Nederland.*

De kennisfunctie van het KIDV bestaat uit drie onderdelen: het ontwikkelen, het samenbrengen en het delen van kennis. Daarnaast heeft het KIDV de taak om de hoogst haalbare doelen vast te stellen en het kwalitatief monitoren van de voortgang van diverse plannen. Bij de uitvoering van de missie werkt het KIDV volgens de volgende uitgangspunten:

- Reduce: voorkomen van verspilling van materialen en zuiniger gebruik van grondstoffen.
- Re-use: verhoging van het percentage hergebruik in verpakkingsmaterialen.
- Re-cycle: terugwinnen van verpakkingsmateriaal.
- Re-new: inzetten van nieuwe materialen met lagere milieudruk.

Aansluitend op de ontwikkeling naar een circulaire economie door groene groei, is een transitie noodzakelijk naar een situatie waarin materialen en grondstoffen zo lang mogelijk nuttig kunnen worden gebruikt door hergebruik en recycling. Voor een structurele verduurzaming van verpakkingen en het groeipad daar naartoe, is het ontwikkelen van een toekomstbeeld voor de lange termijn noodzaak. In hoofdstuk 2 wordt het 'Toekomstbeeld duurzaam verpakken 2040' toegelicht, die KIDV opstelt samen met andere partijen in de verpakkingsketen. De uitkomsten van dit toekomstbeeld zijn mede bepalend voor het wetenschappelijk onderzoeksprogramma 2013-2017, de brancheverduurzamingsplannen (met daarin de hoogst haalbare doelen) en voor de volgende versie(s) van deze Verduurzamingsagenda.

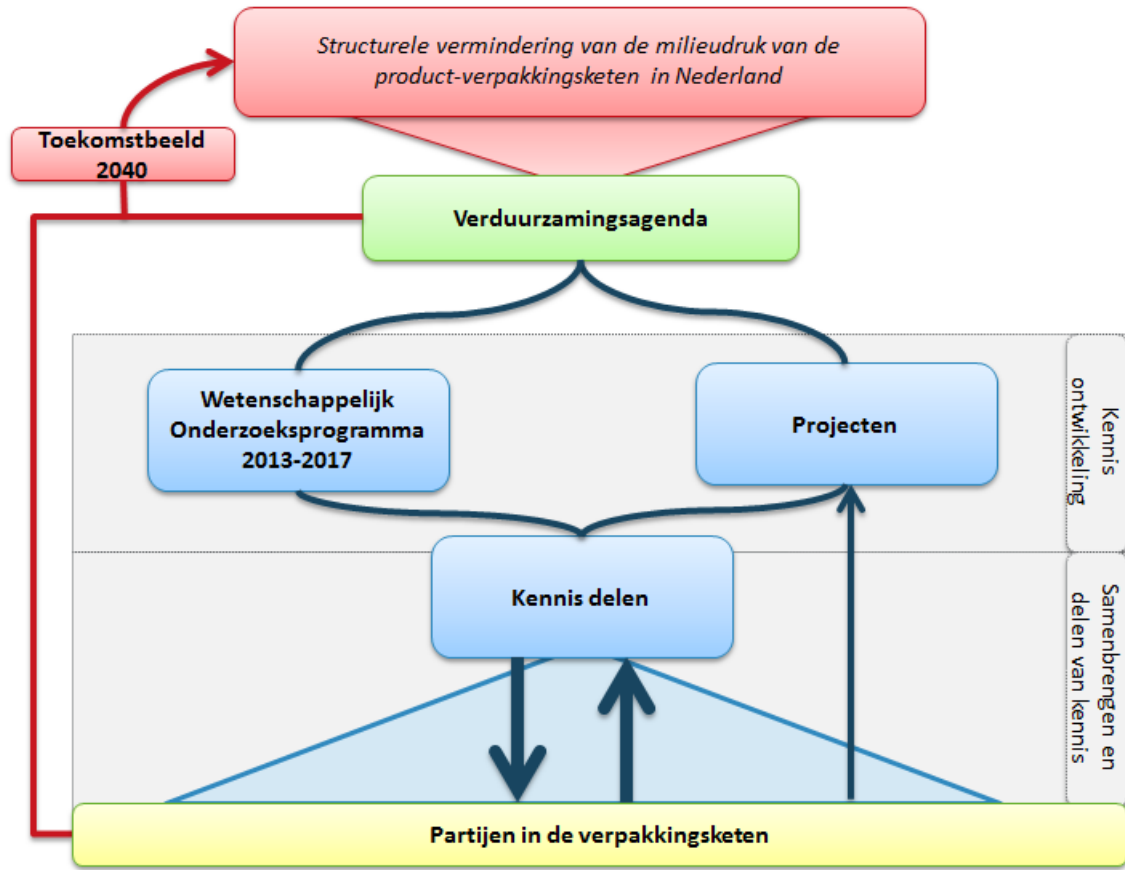
In hoofdstuk 3 van deze Verduurzamingsagenda staan de thema's voor het onderzoeksprogramma 2013-2017. In het onderzoeksprogramma verzamelt en genereert het KIDV samen met wetenschappelijke instellingen kennis over verduurzaming van de verpakkingsketen.

In hoofdstuk 4 staat een overzicht van de projecten die het KIDV uitvoert om kennis te ontwikkelen. Dit zijn onder meer de projecten die in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 zijn gedefinieerd. De brancheverduurzamingsplannen komen aan de orde, waarbij branche- en materiaalorganisaties aan zet zijn bij de verduurzaming van verpakkingen. Hierbij ondersteunt het KIDV de branches met een methodiek om de hoogst haalbare doelen per branche vast te stellen. Het KIDV zorgt voor de kwalitatieve monitoring van de voortgang van de diverse plannen.

Hoofdstuk 5 van deze Verduurzamingsagenda bevat activiteiten waarmee het KIDV de ontwikkelde kennis deelt met partijen in de verpakkingsketen. Het gaat zowel om de kennis uit het wetenschappelijk onderzoeksprogramma als om de praktische kennis die wordt ontwikkeld in projecten. Daarnaast zijn er activiteiten die zich richten op kennis delen en samenbrengen, zoals het Meldpunt Verpakkingen voor consumenten.

In de onderstaande figuur is de opbouw van de Verduurzamingsagenda schematisch weergegeven. In het blauw staan de uitvoerende activiteiten van het KIDV. Voor kennisontwikkeling zijn dat

voornamelijk de activiteiten binnen het wetenschappelijk onderzoeksprogramma. Verder vermeldt het schema de activiteiten van het KIDV om via projecten kennis samen te brengen. De derde vorm van activiteiten staan in het teken van kennisdelen. Het betreft hier zowel de valorisatie van kennis uit het wetenschappelijk onderzoek, als het beschikbaar maken van kennis. Bij alle activiteiten maakt het KIDV gebruik van de aanwezige kennis en kunde van diverse partijen in de verpakingsketen.

De Verduurzamingsagenda is een groeidocument en wordt met input van de direct betrokken partijen aangevuld met nieuwe aandachtsgebieden en projecten. De Verduurzamingsagenda wordt jaarlijks bijgewerkt en als nieuwe versie op de website van het KIDV geplaatst (www.kidv.nl). In paragraaf 1.6 zijn de belangrijkste aanpassingen ten opzichte van de vorige versie weergegeven.

Deze Verduurzamingsagenda is een onderdeel van afspraken in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 van het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het verpakkende bedrijfsleven en de Vereniging Nederlandse Gemeenten. De Verduurzamingsagenda is de leidraad voor het werk van het KIDV.

Inhoud

Samenvatting.....	2
1 Inleiding	5
1.1 Missie Kennisinstituut Duurzaam Verpakken.....	5
1.2 Strategische uitgangspunten	5
1.3 Waarom een Verduurzamingsagenda?	6
1.4 Opbouw van deze Verduurzamingsagenda.....	6
1.5 Proces Verduurzamingsagenda: interactief groeidocument	7
1.6 Aanpassingen t.o.v. Verduurzamingsagenda versie 1.....	8
2 Toekomstbeeld Duurzaam Verpakken 2040	9
2.1 Proces	9
2.2 Aanpak.....	9
3 Wetenschappelijk Onderzoeksprogramma 2013 -2017.....	11
4 Projecten	14
4.1 Nieuwe activiteiten	14
4.2 Branche(verduurzamings)plannen	15
4.3 Materiaal verduurzamingsplannen (kunststof).....	15
4.4 Materiaal verduurzamingsplannen (metaal).....	16
4.5 Materiaal verduurzamingsplannen (papier).....	16
4.6 Materiaal verduurzamingsplannen (andere verpakkingsmaterialen).....	17
4.7 Vervolg op pilot drankenkartons.....	17
4.8 Terugdringen plastic draagtasjes in het winkelkanaal	18
4.9 Maximaal percentage PET	18
4.10 Quick wins	19
4.11 Weggooiwijzer.....	19
4.12 Inkoopbeleid duurzame verpakkingen.....	20
4.13 Lijst PVC uitzonderingen.....	20
4.14 Afgerond in 2013	20
5 Toepassing kennis.....	22
5.1 Consumenten meldpunt.....	22
5.2 Kennisbank	23
5.3 Congres, Workshops & Award van het jaar	23
5.4 Afgerond in 2013	24
6 Planning.....	25

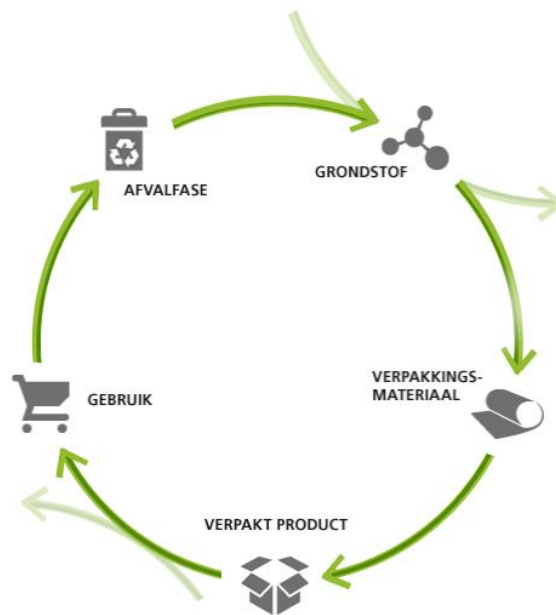
1 Inleiding

Dit is de tweede versie van de Verduurzamingsagenda verpakkingen van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV). Deze agenda is de (groeierende) routekaart van het KIDV voor verduurzaming van verpakkingsketens in de periode 2014-2022. In dit hoofdstuk is de missie van het KIDV kort beschreven, aangevuld met een toelichting op het waarom, wat en hoe van deze Verduurzamingsagenda.

1.1 Missie Kennisinstituut Duurzaam Verpakken

Het KIDV draagt bij aan het stimuleren van groene groei¹ in de ontwikkeling naar een circulaire economie² voor verpakkingsmateriaal, *door de inzet van zijn kennisfunctie ten behoeve van een structurele vermindering van de milieudruk in de product-verpakkingsketen in Nederland*. Het KIDV vervult deze missie vanuit een breed overzicht op de verpakkingsketen (zie tekening), doordat het een groot aantal spelers in de keten vertegenwoordigt: bedrijfsleven, gemeenten, rijksoverheid en consumenten.

In het bestuur onder leiding van een onafhankelijk voorzitter hebben bedrijfsleven, gemeenten en de rijksoverheid zitting. Het KIDV richt zich op fact finding: het laat onafhankelijk onderzoek uitvoeren en levert objectieve inzichten. Het KIDV is transparant over de invulling en uitvoering van zijn taken. De objectiviteit wordt geborgd door de samenstelling van het bestuur en de Raad van Advies, waarin diverse partijen zijn vertegenwoordigd. Ook de wetenschap is actief betrokken bij het werk van het KIDV, onder meer door het wetenschappelijk onderzoeksprogramma dat in samenwerking met het Top Instituut Food & Nutrition is ontwikkeld (zie tevens hoofdstuk 3).

De kennisfunctie van het KIDV bestaat uit drie onderdelen: het ontwikkelen, het samenbrengen en het delen van kennis.

1.2 Strategische uitgangspunten

Bij de uitvoering van de missie werkt het KIDV volgens de volgende uitgangspunten³:

- Reduce: voorkomen van verspilling van materialen en zuiniger gebruik van grondstoffen.
- Re-use: verhoging van het percentage hergebruik in verpakkingsmaterialen.

¹ Brief regering – Minister van Economische Zaken, H.G.J. Kamp & Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, W.J. Mansveld - 28 maart 2013 – Groene Groei: voor een sterke, duurzame economie - 1003214369000

² Voor de term circulaire economie wordt aangesloten bij het TNO rapport dat op 20 juni aan de Tweede Kamer is gezonden, te weten “een economisch en industrieel systeem dat de herbruikbaarheid van producten en grondstoffen en het Herstellend Vermogen van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt en waarde vernietiging in het totale systeem minimaliseert en waarde creatie in iedere schakel van het systeem nastreeft. Brief regering - Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, W.J. Mansveld - 20 juni 2013 - Van Afval naar Grondstof - 33043-15

³ Zoals ook beschreven in Raamovereenkomst Verpakkingen 2013 – 2022, ondertekend op 20-12-2012. De Raamovereenkomst verpakkingen is gesloten voor een termijn van tien jaar, te weten 2013-2022. Deze termijn is voor veel activiteiten opgedeeld in twee periodes: 2013-2018 en 2018-2022.

- Re-cycle: terugwinnen van verpakkingsmateriaal.
- Re-new: inzetten van nieuwe materialen met lagere milieudruk.

1.3 Waarom een Verduurzamingsagenda?

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het verpakkende bedrijfsleven en de Vereniging Nederlandse Gemeenten hebben de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013 – 2022 en het Addendum daarbij ondertekend. Deze raamovereenkomst betreft de aanpak van de dossiers verpakkingen en zwerfafval in deze periode en voorziet in het ontwikkelen van een dynamische Verduurzamingsagenda voor verpakkingen door het KIDV.

De Verduurzamingsagenda bevat de doelen voor verduurzaming van verpakkingsketens en laat zien via welke stappen die doelen kunnen worden gerealiseerd in de perioden 2014 -2018 en 2018-2022. Voor veel van de activiteiten in deze Verduurzamingsagenda ligt de primaire verantwoordelijkheid bij een andere partij dan het KIDV. In die gevallen vervult het KIDV een aanjagende en faciliterende rol.

Het KIDV toetst de kwaliteit van de projecten en de producten die de organisatie zelf uitvoert en oplevert, en van brancheverduurzamingsplannen. Hiervoor overlegt het KIDV met de desbetreffende stakeholders en brengt het rapportages en adviezen aan hen uit.

1.4 Opbouw van deze Verduurzamingsagenda

Aansluitend op de ontwikkeling naar een circulaire economie door groene groei, is een transitie noodzakelijk naar een situatie waarin materialen en grondstoffen zo lang mogelijk nuttig kunnen worden gebruikt door hergebruik en recycling. Voor een structurele verduurzaming van verpakkingen en het groeipad daar naartoe, is het ontwikkelen van een toekomstbeeld voor de lange termijn noodzaak. In hoofdstuk 2 wordt het 'Toekomstbeeld duurzaam verpakken 2040' toegelicht, die KIDV opstelt samen met andere partijen in de verpakkingsketen. De uitkomsten van dit toekomstbeeld zijn mede bepalend voor het wetenschappelijk onderzoeksprogramma 2013-2017, de brancheverduurzamingsplannen (met daarin de hoogst haalbare doelen) en voor de volgende versie(s) van deze Verduurzamingsagenda.

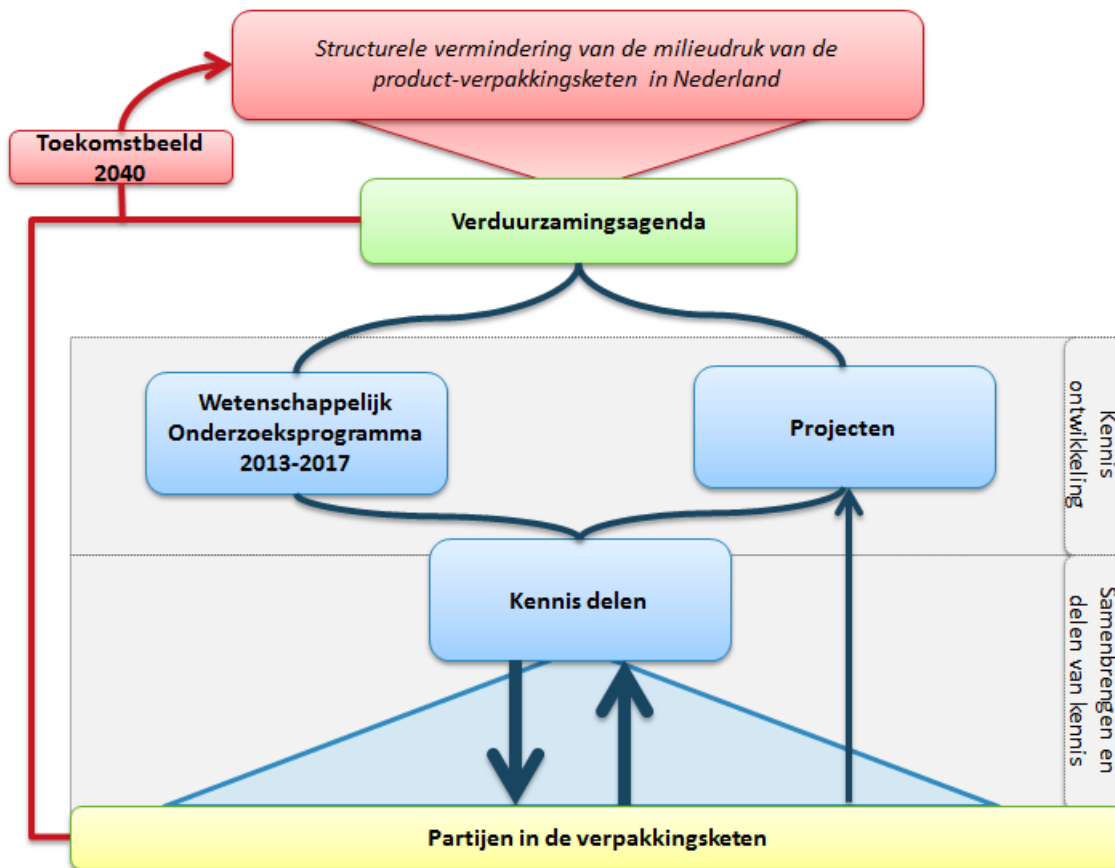
In hoofdstuk 3 van deze Verduurzamingsagenda staan de thema's voor het onderzoeksprogramma 2013-2017. Met dit onderzoek verzamelt en genereert het KIDV samen met wetenschappelijke instellingen kennis over verduurzaming van de verpakkingsketen.

In hoofdstuk 4 van deze Verduurzamingsagenda staat een overzicht van de projecten die het KIDV uitvoert om kennis te ontwikkelen. Dit zijn onder meer de projecten die in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 zijn gedefinieerd. De brancheverduurzamingsplannen komen aan de orde, waarbij branche- en materiaalorganisaties aan zet zijn bij de verduurzaming van verpakkingen. Hierbij ondersteunt het KIDV de branches met een methodiek om de hoogst haalbare doelen per branche vast te stellen. Het KIDV zorgt voor de kwalitatieve monitoring van de voortgang van de diverse plannen.

Hoofdstuk 5 van deze Verduurzamingsagenda bevat activiteiten waarmee het KIDV de ontwikkelde kennis deelt met partijen in de verpakkingsketen. Dan gaat het zowel om de kennis uit het wetenschappelijk onderzoeksprogramma, als om de praktische kennis die wordt ontwikkeld in projecten. Daarnaast zijn er activiteiten die zich richten op kennis delen en samenbrengen, zoals het Meldpunt Verpakkingen voor consumenten.

De 'overall' planning van de activiteiten uit deze Verduurzamingsagenda staat in Hoofdstuk 6.

In één oogopslag: Verduurzamingsagenda schematisch weergegeven

In het blauw ziet u de uitvoerende activiteiten van het KIDV. Voor kennisontwikkeling zijn dat voornamelijk de activiteiten binnen het wetenschappelijk onderzoeksprogramma. Daarnaast staan de activiteiten van het KIDV om via projecten kennis samen te brengen. De derde vorm van activiteiten staat in het teken van kennisdelen. Het betreft hier zowel de valorisatie van kennis uit het wetenschappelijk onderzoek, als het beschikbaar maken van kennis. Bij alle activiteiten maakt het KIDV gebruik van de aanwezige kennis en kunde van diverse partijen in de verpakkingsketen.

1.5 Proces Verduurzamingsagenda: interactief groeidocument

Het KIDV draagt zorg voor de totstandkoming van de Verduurzamingsagenda en voor de kwaliteitsborging bij de uitvoering daarvan. Dit doet het KIDV met input van partijen in de verpakkingsketen en de betrokken kennisinstellingen. Hierbij betracht het KIDV maximale transparantie. Er wordt onderzocht of en welke werkzaamheden van het KIDV kunnen worden gecertificeerd.

Het KIDV gaat minimaal één keer per jaar met betrokken partijen, zoals de Raad van Advies, in gesprek om de Verduurzamingsagenda verder in te vullen en opnieuw vast te stellen. Tevens kunnen betrokkenen suggesties indienen via de website van het KIDV. Dat geldt ook voor de meldingen en suggesties die consumenten indienen via de website van het Meldpunt Verpakkingen. Op basis van deze input en de uitkomsten van de 'Toekomstbeeld duurzaam verpakken 2040' groeit de Verduurzamingsagenda interactief als routekaart voor de verduurzaming van verpakkingsketens.

Sinds de publicatie van de eerste versie Verduurzamingsagenda (september 2013), is er op de volgende manieren input verzameld voor de tweede versie:

- Alle partijen hebben in september-oktober 2013 de mogelijkheid gehad om een online vragenlijst in te vullen en zo input te leveren voor de Verduurzamingsagenda. Er zijn 57 reacties ontvangen.
- Er zijn zeven bijeenkomsten geweest met gemeenten om hun vragen aan het KIDV te verkennen. De bijeenkomsten zijn georganiseerd in samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten, Rijkswaterstaat en/of de Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD).
- Er is één bijeenkomst geweest met brancheverenigingen (expert groep). De input van deze bijeenkomst wordt direct verwerkt in de individuele brancheplannen.

Alle input is ter informatie voorgelegd aan de Raad van Advies van het KIDV. Het merendeel van de input wordt direct in de activiteiten zelf gebruikt. Activiteiten waar veel relevante input voor is verzameld, zijn het Toekomstbeeld 2040, het wetenschappelijk onderzoeksprogramma en de brancheverduurzamingsplannen. Tevens zijn er twee projecten toegevoegd: 4.6 Materiaalverduurzamingsplannen (andere materialen) en 4.12 Inkoopbeleid duurzame verpakkingen.

Naast de Verduurzamingsagenda levert het KIDV een jaarrapportage op. In deze jaarrapportage wordt aangegeven welke resultaten in het voorgaande jaar zijn behaald. De jaarrapportage verschijnt steeds in de eerste helft van het opvolgende jaar.

1.6 Aanpassingen t.o.v. Verduurzamingsagenda versie 1

Dit zijn de belangrijkste aanpassingen in de tweede versie van de Verduurzamingsagenda, ten opzicht van de vorige versie:

- De opbouw van de Verduurzamingsagenda is aangepast (zie paragraaf 1.4). Het bleek dat het gebruik van pijlers erg verkokerd werkt. In de nieuwe opzet wordt per activiteit bekeken welke partners in de verpakkingketen betrokken worden. De nieuwe aanpak past beter bij de ambitie om de diverse partijen met elkaar te verbinden.
- Alle afgeronde activiteiten zijn apart weergegeven (paragrafen 4.14 en 5.4).
- Per activiteit is in één overzicht weergegeven wat het doel, de rol van het KIDV, de aanpak en het resultaat zijn (hoofdstukken 2-5).

2 Toekomstbeeld Duurzaam Verpakken 2040

2.1 Proces

De ontwikkeling naar een circulaire economie wordt gestimuleerd door groene groei (zie ook paragraaf 1.1). Afval wordt steeds meer ingezet als grondstof. Om voor de product-verpakkingsketen de juiste samenhang en richting te geven én om de juiste innovaties te bewerkstelligen, ontwikkelt het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) het 'Toekomstbeeld Duurzaam Verpakken 2040'. Hierin worden vier scenario's voor verpakken in 2040 uitgewerkt, de mogelijke toekomstige werkelijkheid en de weg daar naartoe.

Het KIDV gebruikt de uitkomsten van het Toekomstbeeld 2040 om concreet invulling te geven aan het wetenschappelijk onderzoeksprogramma. Het Toekomstbeeld levert tegelijk een verdere invulling en aanscherping op van de Verduurzamingsagenda en het geeft richting aan zowel de concretisering van hoogst haalbare doelen als aan de volgende versie van de Verduurzamingsagenda.

2.2 Aanpak

Om het toekomstbeeld zo robuust mogelijk te maken, is het belangrijk inzicht te vergaren in de ontwikkelingen die de komende jaren impact hebben en doorwerken op de verpakkingsketen. Welke effecten hebben grote thema's zoals het energievraagstuk, voedselschaarste, groei van de 'online economie' en verduurzaming op hoe wij straks onze product-verpakking combinaties vorm geven? En wat voor eisen stelt dat aan de wens om een circulaire economie tot stand te brengen?

Om externe ontwikkelingen en de bijbehorende kansen en uitdagingen zo goed mogelijk mee te kunnen nemen in het toekomstbeeld, ontwikkelt het KIDV vier scenario's. De scenario's moeten mogelijke werelden van de product-verpakking combinatie van 2040 weergeven. Binnen de scenario's wordt gefocust op hoe de wereld, de consument en de betrokken sectoren rondom de levenscyclus van verpakkingen er uit kunnen komen te zien. Experts die vanuit verschillende invalshoeken met product-verpakking combinaties te maken hebben, zijn met dit doel geïnterviewd over wat zij zien als impactrijke ontwikkelingen voor de toekomst.

In een scenarioworkshop hebben vertegenwoordigers uit de verpakkingsketen en milieuorganisaties verkend wat de onzekere ontwikkelingen voor mogelijke scenario's voor 2040 kunnen opleveren. Leven wij straks in een wereld waarin wij nog onbeperkt grondstoffen en fossiele energie onttrekken aan de aarde? Wat voor uitdagingen schept een hoogtechnische wereld waarin nieuwe producten zoals 3D-printers deel uitmaken van het productie-, verpakkings-, hergebruik- en recyclingproces?

In het eerste kwartaal van 2014 worden de scenario's verder uitgewerkt. Op basis van de scenario's inventariseert het KIDV welke beleidsopties er zijn voor de verduurzaming van de verpakkingsketen, en daarmee een circulaire economie te realiseren. Deze beleidsopties kunnen door het KIDV en haar partners worden gebruikt voor het ontwikkelen van eigen activiteiten. De beleidsopties zijn niet statisch, ze worden periodiek aangepast naar aanleiding van ontwikkelingen in de praktijk.

Het Toekomstbeeld Duurzaam Verpakken 2040 vindt zijn vertaling in diverse activiteiten van het KIDV, zoals in het wetenschappelijk onderzoeksprogramma 2014-2018, in brancheverduurzamingsplannen met daarin hoogst haalbare doelen en in concrete projecten die passen bij de Verduurzamingsagenda. Tevens zoekt het Toekomstbeeld Duurzaam Verpakken 2040 waar mogelijk aansluiting op visies van andere organisaties.

Doel	Richting te geven aan verduurzaming van de gehele product-verpakkingsketen.
Rol KIDV	Kennis ontwikkelen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Met de verzamelde input voor de tweede versie Verduurzamingsagenda, de input van experts en algemene beschikbare data te komen tot verschillende scenario's en beleidsopties voor het KIDV en voor derden. • Verkenning aanknopingspunten van zowel de Visie 2025 huishoudelijk afvalinzameling (indien beschikbaar) en het ketenakkoord kunststof kringloop⁴.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Opleveren van vier scenario's(2014-Q2). • Inventarisatie van beleidsopties voor het KIDV en haar partners (2014.Q2). • De resultaten worden gepresenteerd op het congres (2014-Q2). • Doorvertaling van Toekomstbeeld 2040 naar strategie KIDV.

⁴ Ketenakkoord kunststof Kringloop - Ondertekend door diverse partijen op 12 november 2013, tijdens de Innovatie Estafette.

3 Wetenschappelijk onderzoeksprogramma 2013 -2017

Het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) brengt de urgente en relevante onderzoeksvragen in kaart en stelt in samenwerking met de universiteiten een wetenschappelijk onderzoeksprogramma op. Dit programma geeft invulling aan samenwerkingsverbanden met kennisinstellingen voor de periode 2013-2017. Binnen het programma is ruimte gereserveerd om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen.

Het onderzoeksprogramma van het KIDV heeft tot doel bij te dragen aan een *structurele vermindering van de milieudruk van product-verpakkingsketen (verder keten genoemd) in Nederland*. Dit doel kan worden bereikt als gevolg van de te verwachten resultaten van het programma, te weten:

- Verzamelen en genereren van wetenschappelijke kennis over de keten zodat we (op een gestructureerde manier) weten waarover we het hebben.
- Verkrijgen van onderbouwde gezamenlijke inzichten (consensus) hoe die keten te verduurzamen.
- Vertaling daarvan naar praktische kennis en vaardigheden.
- Verbinding van wetenschap/kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven.

In de verkenning van vraagstukken zijn de volgende vier onderzoeksthema's geïdentificeerd voor de product-verpakkingsketen:

1. Duurzaam verpakken
2. Herwinning
3. Grondstofketen
4. Milieu-effecten

Het eerste onderzoeksthema betreft het in kaart brengen van de keten, zodat de basis ontstaat voor duurzaam ontwerp van verpakkingen. Enerzijds gaat het om onderzoek naar de aspecten waarmee een verpakkingsontwikkelaar rekening dient te houden vanuit het perspectief van duurzaam verpakken en een circulaire economie. Anderzijds wordt het consumentengedrag in relatie tot duurzaam verpakken onder de loep genomen.

Herwinning is het tweede onderzoeksthema. Hier gaat het om onderzoek naar de verschillende inzamelsystemen in relatie tot het gedrag van burgers. Tevens wordt een antwoord gezocht op de vraag hoe er bij de fabricage van materiaal zodanig kan worden ontworpen, dat teruggewonnen verpakkingen ook weer herbruikbare fracties worden.

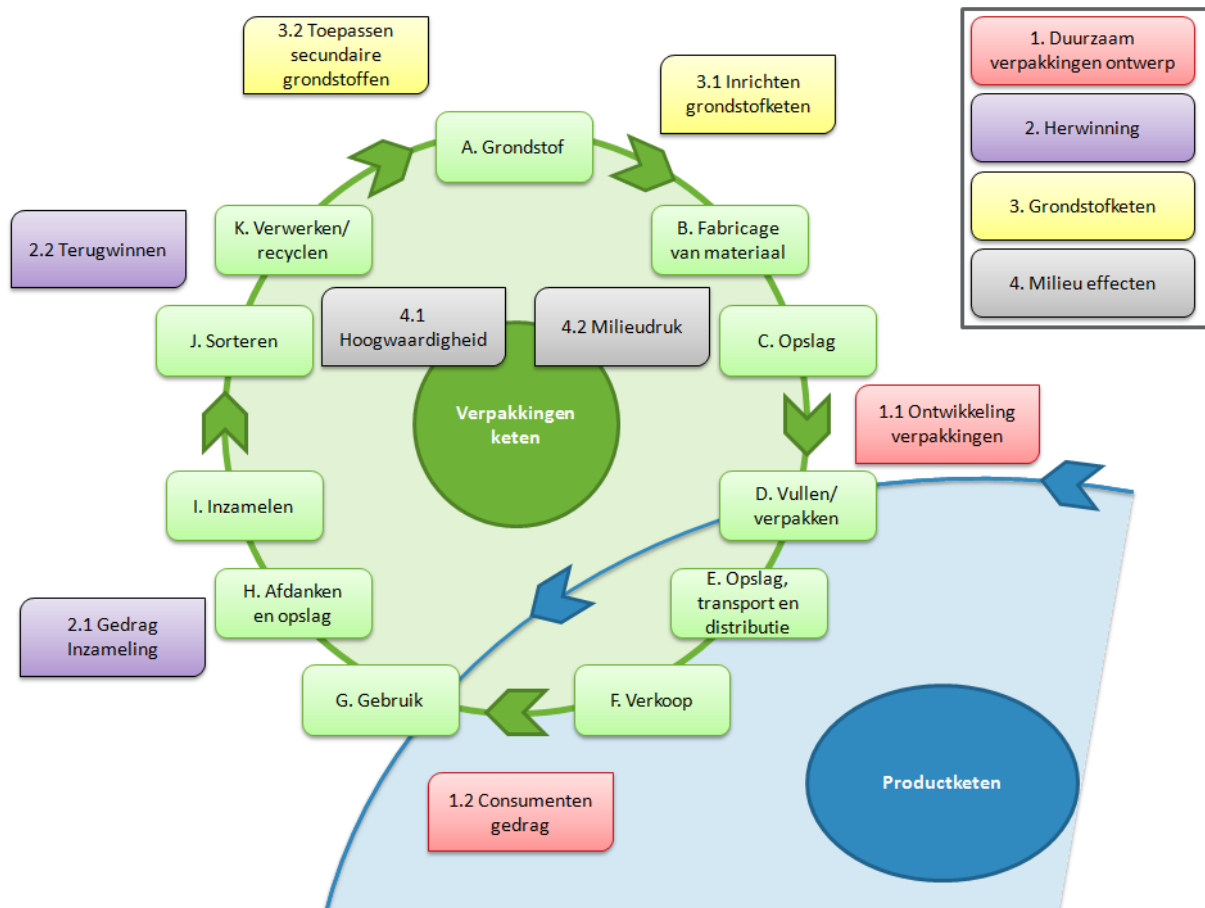
Het derde onderzoeksthema is de grondstofketen. In de eerste plaats wordt onderzocht hoe grondstofproducenten, sorteerbedrijven en hergebruiksbedrijven, kunnen bijdragen aan een betere recycling, bekeken vanuit de verduurzaming van verpakkingen. Daarnaast gaat het om onderzoek naar de toepassingsmogelijkheden van herwonnen materialen in de keten zelf óf in andere ketens.

Milieueffecten is het vierde onderzoeksthema. Daarbij wordt een definitie ontwikkeld om de hoogwaardigheid van verschillende toepassingen per gerecycled materiaal te bepalen. Daarnaast wordt ook een antwoord gezocht op de vraag hoe de verduurzaming van de verpakkingsketen - op een objectieve en internationaal aanvaarde wijze - kan worden gemeten.

Voor het opstellen van de tweede versie van de Verduurzamingsagenda zijn aanvullende inzichten verzameld voor het wetenschappelijk onderzoeksprogramma, via de bijeenkomsten en de online

vragenlijst (zie paragraaf 1.5). Deze inzichten worden meegenomen in de uitwerking van de onderzoeksonderwerpen.

Het volgende figuur geeft schematisch weer hoe de keten in elkaar steekt en op welke onderdelen het wetenschappelijk programma zich richt.

Door samen te werken met het hoger beroepsonderwijs en andere kennisinstellingen, worden wetenschappelijke inzichten praktisch vertaald. Voor deze vertaling worden jaarlijks enkele kortlopende en urgente projecten geagendeerd.

Het KIDV stelt het wetenschappelijk onderzoeksprogramma op in samenwerking met het Topinstituut Food and Nutrition (TIFN). Ook voor de uitvoering wordt met het TIFN samengewerkt. De belangrijkste voordelen van samenwerking zijn:

- Één paraplu en één aansturing voor het wetenschappelijk onderzoeksprogramma.
- Het aansluiten van meerdere kennisinstellingen/ universiteiten, zodat de in Nederland beschikbare competenties maximaal worden benut en innovatie wordt gestimuleerd.
- Een sterke borging van wetenschappelijke onafhankelijkheid door standaard gebruik te maken van een peer review.
- Een eigen inbreng van onderzoeksmiddelen.
- Zeggenschap van het KIDV over de te onderzoeken onderwerpen.

Een uit wetenschappers samengestelde stuurgroep (Council) houdt toezicht op de uitwerking en uitvoering van het onderzoeksprogramma, onder voorzitterschap van het KIDV. De stuurgroep stuurt

daarbij op hoofdlijnen en ziet toe op de wetenschappelijke kwaliteit en de onafhankelijkheid van het onderzoek. Er worden twee projectleiders aangesteld, één voor het wetenschappelijk gedeelte en één voor de valorisatie naar de praktijk.

Doel	Verbreden en verdiepen van wetenschappelijke kennis over mogelijkheden van de structurele vermindering van de milieudruk van de product-verpakkingsketen. Het wetenschappelijk onderzoeksprogramma stimuleert innovatie binnen de verpakkingsketen. Onderzoeksresultaten worden mede gebruikt ten behoeve van de brancheverduurzamingsplannen en andere projecten van het KIDV.
Rol KIDV	Kennis ontwikkelen, vergaren en delen. Stimuleren en samenbrengen van partijen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelen en generen van kennis over de keten. • Verkrijgen van inzicht hoe de keten te verduurzamen. • Vertaling daarvan naar praktische kennis en vaardigheden. • Verbinden van wetenschap, overheden en bedrijfsleven (zoals topsectoren- en innovatiebeleid van ministerie Economische Zaken). • Meenemen van ontvangen input voor het onderzoeksprogramma. • Indien mogelijk aansluiten bij bestaande definitie van milieudruk, zoals 'natuurlijk kapitaal'.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Definitieve opzet wetenschappelijk onderzoeksprogramma 2013-2017 is gereed in eerste kwartaal 2014. • Publicaties, promotieonderzoek op onderwerpen (duurzaam verpakken, herwinning, grondstoffenketen en milieueffecten), periode 2013-2017. • Presentaties deelresultaten, periode 2013-2017.

4 Projecten

In dit hoofdstuk worden de projecten van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) beschreven. Dit zijn zowel projecten die in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 zijn gedefinieerd, als projecten die in de loop van de tijd op eigen initiatief dan wel vanuit de wens van stakeholders zijn gestart.

4.1 Nieuwe activiteiten

Naast het wetenschappelijk onderzoeksprogramma, zet het KIDV ook projecten op met hogescholen, organisaties en bedrijven. Doel van deze projecten is individuele initiatieven te ondersteunen die een bijdrage leveren aan de Verduurzamingsagenda.

Alle projecten beginnen met het opstellen van een startnotitie. Deze notitie geeft een kort inzicht in doel, doorlooptijd en benodigd budget en vormt de basis voor het projectplan. Na goedkeuring door het bestuur, start het project en/of de pilot. De uitkomsten vormen de basis voor adviezen en/of conclusies die worden voorgelegd aan het bestuur van het KIDV. De Raad van Advies kan gevraagd en ongevraagd advies geven. Bij de projecten van de Verduurzamingsagenda worden expertgroepen ingesteld die bestaan uit stakeholders. Op deze manier wordt gezorgd voor het benutten van kennis van uiteenlopende partijen.

De criteria voor projecten van het KIDV zijn:

Doelstelling
Het project draagt naar verwachting bij aan een significante verbetering in de verduurzaming van de verpakkingketen en daarmee aan een circulaire economie in Nederland (zie tevens missie in paragraaf 1.1).
Het project genereert praktisch toepasbare kennis die naar verwachting in Nederland toepasbaar is.
Het project haakt direct in op onderwerpen binnen de (product-) verpakkingketen.
Het project draagt eraan bij dat diverse partijen met elkaar stappen maken in de verduurzaming van de verpakkingketen.
Rolverdeling
Het KIDV heeft als (mede)opdrachtgever zeggenschap in het project, om zo zorg te dragen dat de doelstelling wordt behaald.
Resultaten
Alle resultaten zijn vrij beschikbaar.
Aanvang
Een projectvoorstel dient voorzien te zijn van een projectdoel en projectomschrijving inclusief planning en een heldere begroting inclusief dekkingsplan.
Wensen
Indien projecten een pilot karakter hebben en er voldoende mogelijkheden zijn, vindt de uitvoering plaats op diverse locaties van verschillende aard binnen Nederland.
Voor de uitvoering van projecten wordt waar mogelijk samengewerkt met derden.

Gedurende het jaar kunnen nieuwe projecten worden gestart. Deze worden dan in de volgende Verduurzamingsagenda opgenomen.

4.2 Branche(verduurzamings)plannen

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 zijn afspraken gemaakt over brancheverduurzamingsplannen en het realiseren van hoogst haalbare doelen in 2018 en 2022. Deze plannen haken in op de essentiële eisen uit het Besluit Verpakkingen en maken het concreet. De branches en bedrijven zijn zelf aan zet om ambitieuze doelen te formuleren.

Het KIDV faciliteert dit proces door het (laten) ontwikkelen en beschikbaar stellen van hulpmiddelen. Daarnaast stelt het KIDV de doelen vast en rapporteert daarover aan de overheid. Het systeem sluit aan op de Essentiële Eisen, die verplicht zijn ingevolge Europese regelgeving.

De overheid maakt zo nodig aanvullende wet- en regelgeving, waarbij de Inspectie Leefomgeving en Transport haar handhavende rol invult. Het bedrijfsleven als zodanig is verantwoordelijk voor het opstellen van de branche(verduurzamings)plannen. Dit wordt ingevuld door de brancheorganisaties. Het KIDV rapporteert of er voldaan is aan die verplichting.

Doel	Het bedrijfsleven/branches ondersteunen bij het opstellen van (branche)verduurzamingsplannen of preventieplannen, uitgaande van hoogst haalbare doelen.
Rol KIDV	Het stimuleren en faciliteren van bedrijven/branches om te komen tot verduurzaming van de verpakkingketen. Partijen zijn zelf verantwoordelijk voor het opstellen van deze plannen en het benoemen van de hoogst haalbare doelen, en daarmee voor het eindresultaat. Het KIDV stelt de hoogst haalbare doelen vast en zorgt voor de kwalitatieve monitoring van de voortgang van de diverse plannen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen methodiek brancheverduurzamingsplannen. Gereed in kwartaal 1, 2014. • Operationaliseren van methodiek via web-tool. • Ondersteunen van branches in het toepassen van de web-tool. • Ondersteunen branches met kennis bij het opstellen van de brancheverduurzamingsplannen.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Webtool operationeel (ontwikkeld, getest en in gebruik). Gereed in Q2 2014. • Inspanning om drie branches de methodiek te laten toepassen, (mede met behulp van de web-tool), een preventieplan op te stellen en hoogst haalbare doelen vast te stellen en de voortgang van de plannen kwalitatief te toetsen. Verwachte oplevering wordt bepaald na overleg met brancheorganisaties. • Daarna vindt verdere uitrol plaats naar andere branches, die voor de zomer van 2015 klaar moeten zijn.

4.3 Materiaal verduurzamingsplannen (kunststof)

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is vastgesteld dat een project wordt uitgevoerd met als doel om materiaalreductie van kunststofverpakkingen te realiseren. Daarnaast is er door de Tweede Kamer een motie⁵ aangenomen, waarin wordt gevraagd om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de kwalitatieve resultaten van de recycling van verpakkingen te verbeteren. Dit project houdt rekening met het reeds getekende ketenakkoord kringloop kunststof.

⁵ Motie Tweede Kamer – Van Gerwen – voorgesteld op 26 november 2013 – Landelijk Afvalplan, 30872, nr. 153

Doel	De kunststofketen verduurzamen door materiaalreductie, meer recycling en het bevorderen van hoogwaardige toepassing. Daarmee wordt invulling gegeven aan de afspraken uit de Raamovereenkomst.
Rol KIDV	Faciliteren van kunststofketen om te komen tot verduurzaming.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de materiaalorganisaties verkennen welke branches veel winst kunnen opleveren. • Partners binnen de kunststofketen ondersteunen met het opstellen van een verduurzamingsplan. Dit geeft invulling aan de bovengenoemde motie Van Gerwen. • Met voorlopers komen tot concrete acties, bijvoorbeeld inzake hoogwaardige toepassing met behulp van een proeftuin. • Initiatief nemen om met een aantal voorlopers uit de gehele kunststofketen te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om tot kwalitatief betere recycling te komen en om tot meer recycling van de minder gunstige stromen te komen.
Resultaat	Inspanning om verduurzamingsplan op te stellen en uit te voeren door materiaalorganisatie(s). Verwachte oplevering wordt bepaald na overleg met materiaalorganisatie(s).

4.4 Materiaal verduurzamingsplannen (metaal)

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is vastgesteld dat een project wordt uitgevoerd om de milieudruk van metalen verpakkingen te verlagen.

Doel	De milieudruk van metalen verpakkingen verminderen. Daarmee wordt invulling gegeven aan de afspraken uit de Raamovereenkomst.
Rol KIDV	Faciliteren van metaalketen om te komen tot verduurzaming.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de materiaalorganisaties verkennen welke branches veel winst kunnen opleveren. • Materiaalorganisatie(s) ondersteunen met het opstellen van een plan.
Resultaat	Inspanning om verduurzamingsplan op te stellen en uit te voeren door materiaalorganisatie(s). Verwachte oplevering wordt bepaald na overleg met materiaalorganisatie(s).

4.5 Materiaal verduurzamingsplannen (papier)

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is vastgesteld dat een project wordt uitgevoerd met als doel om kunststofwikkels om geadresseerd drukwerk te verminderen.

Doel	Het verminderen van kunststofwikkels om geadresseerd drukwerk. Daarmee wordt invulling gegeven aan de afspraken uit de Raamovereenkomst.
Rol KIDV	Faciliteren van papier- en kartonketen om te komen tot verduurzaming.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de materiaalorganisaties verkennen welke branches veel winst kunnen opleveren. • Materiaalorganisatie(s) ondersteunen met het opstellen van een plan.
Resultaat	Inspanning om verduurzamingsplan op te stellen en uit te voeren door materiaalorganisatie(s). Verwachte oplevering wordt bepaald na overleg met materiaalorganisatie(s).

4.6 Materiaal verduurzamingsplannen (andere verpakkingsmaterialen)

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 worden projecten met andere verpakkingsmaterialen, zoals hout en glas, niet expliciet genoemd. Andere verpakkingsmaterialen kunnen wel degelijk bijdragen aan een significante verbetering in de verduurzaming van de verpakkingsketen en daarmee aan een circulaire economie in Nederland. Via de online vragenlijst zijn diverse suggesties gedaan voor verduurzaming van andere verpakkingsmaterialen.

Doel	Verkenning rol/projecten met andere verpakkingsmaterialen dan reeds genoemd in de Raamovereenkomst.
Rol KIDV	Initiëren van gesprekken met materiaalorganisaties.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de materiaalorganisaties verkennen welke branches veel winst kunnen opleveren. • Materiaalorganisatie(s) ondersteunen met het opstellen van een plan.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Lijst met relevante optionele projecten. • Input voor de brancheverduurzamingsplannen.

4.7 Vervolg op pilot Drankenkartons

Conform de afspraken in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is in 2013 de pilot Drankenkartons door het KIDV afgerond. Dit fact based onderzoek is gebaseerd op de pilotsituatie met de bijbehorende kenmerken. Deze kenmerken kunnen afwijken van een reguliere praktijksituatie. De eindrapportage bevatte de resultaten en conclusies uit de feitelijke informatie die de pilot heeft opgeleverd en een doorkijk - op kwalitatieve wijze - naar die reguliere praktijksituatie.

Om tot een beter inzicht te komen wat de mogelijkheden zijn voor de langere termijn, verdient de kwalitatieve doorkijk aanvulling. Ook geeft een aantal deelresultaten aanleiding tot een verdere beschouwing. Het gaat dan om de kosten van de inzameling en van de sortering oud papier en karton, de terugslageffecten op onderliggende stromen en de kwaliteit van het recyclaat. Het KIDV beantwoordt deze vragen na nader onderzoek in 2014.

Doel	Aanvullende input voor besluitvorming leveren door de beantwoording van de volgende vragen t.a.v. de pilot Drankenkartons 2013: <ul style="list-style-type: none"> • Perspectief: schetsen doorkijk langere termijn, inclusief het beter vaststellen kosten inzamelen en sorteren oud papier en karton. • Vervuiling pulp: nadere analyse microbiologische vervuiling pulp uit drankenkartons. • Terugslageffecten: bij inzameling met drager oud papier en karton of Kunststof.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling en kennisdeling voor besluitvorming.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt een korte slag gemaakt met maximaal benutten bestaande kennis en ervaring (buitenland, binnenland, best practices). • Indien mogelijk wordt bestaande kennis gebruikt met bronvermelding, om onderbouwde aannames te doen.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Brief aan de staatssecretaris met antwoord op bovenstaande vier vragen eind april 2014. • Het is aan de partijen van de Raamovereenkomst om vervolgens met elkaar in gesprek te gaan over de vervolgstappen.

4.8 Terugdringen plastic draagtasjes in het winkelkanaal

In het Addendum is aangegeven dat het KIDV onderzoek doet naar middelen om aankopen thuis te krijgen op de minst milieubelastende vorm. In het najaar 2013 is de pilot ‘Mag het een tasje minder zijn?’ uitgevoerd, in drie gemeenten met negen deelnemende bedrijven. Gedurende de pilot is het aantal uitgegeven plastic tassen gemonitord en is een draagvlakonderzoek onder algemeen publiek uitgevoerd door TNS NIPO. De resultaten van deze pilot zijn in februari 2014 opgeleverd en gerapporteerd. Momenteel vindt een materialenstudie plaats om inzicht te geven in de milieudruk van diverse materialen voor diverse categorieën draagtassen (hemdtassen, middelgrote draag- en lustassen, en grote tassen en shoppers). Hierbij wordt de inventarisatie milieudruk van tasjes in reeds bestaande studies meegenomen, die Milieu Centraal in opdracht van het KIDV in 2013 heeft gedaan. Uit deze inventarisatie blijkt dat de resultaten van de onderzochte studies niet onderling vergelijkbaar zijn. Daarom is dit aanvullende onderzoek nodig. De resultaten van de materiaalstudie worden in het tweede kwartaal van 2014 verwacht.

Doel	Inzicht in hoe milieudruk te reduceren van (plastic) draagtassen in het winkelkanaal.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse resultaten van de pilot ‘Mag het een tasje minder zijn?’ • Materiaalstudie gericht op milieudruk. • Afstemmen met ministeries van Economische Zaken en Infrastructuur & Milieu over de onderzoeken naar biomaterialen en naar tassen in zijn algemeenheid.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Uitkomsten pilot in Q1 2014: kwantitatief – reductie in aantal tassen en kwalitatief - draagvlakonderzoek . • Milieudruk materialen draagtassen in kaart in Q2 2014. • Eindrapport per Q2 2014.

4.9 Maximaal percentage PET

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is aangegeven dat het KIDV een methode ontwikkelt om te bepalen wat maximaal mogelijk is als percentage voor hergebruikt materiaal (r-PET) in verpakkingen. Daarbij gaat het om PET-flessen (klein en groot) en om ander verpakkingsmateriaal, zoals bakjes.

De intentie van deze afspraak in de Raamovereenkomst, is om de afzetmogelijkheden voor r-PET in verpakkingsmateriaal te maximaliseren, zodat een impuls uitgaat op het recyclen van PET en toepassen van het recycleaat in verpakkingsmateriaal ter vervanging/aanvulling op virgin materiaal. Hierbij wordt rekening gehouden met randvoorwaarden vanuit economische haalbaarheid en voedselveiligheid.

Deze intentie vloeit voort uit het streven naar een circulaire economie waarbij materiaal steeds opnieuw wordt gebruikt (zo dicht mogelijk bij de primaire toepassing) en de uitval via het neerwaartse cascade-effect zoveel mogelijk wordt voorkomen.

De te ontwikkelen methode dient in de eerste plaats van toepassing te zijn op PET. Toepassing op andere herbruikbaar materialen op termijn behoort tot de mogelijkheden. De methode wordt ontwikkeld in samenspraak met partijen uit de keten. De methodiek wordt getoetst in een expertsessie.

Doel	Een methode ontwikkelen waarmee bepaald kan worden wat maximaal mogelijk is als percentage voor hergebruikt materiaal (r-PET) in verpakkingen, waaronder petflessen en bakjes.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling en –deling.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling van een methode. • Met deze methode kan de verantwoordelijke brancheorganisatie de hoogst haalbare doelen voor r-PET vaststellen voor 2018 en later voor 2022. • De methodiek wordt getoetst in een expertsessie.
Resultaat	Een methode om te bepalen wat maximaal mogelijk is als percentage voor hergebruikt materiaal (r-Pet) in verpakkingen, waaronder petflessen en bakjes.

4.10 Quick wins

In het Addendum is aangegeven dat het KIDV een quick scan in winkelkanalen organiseert, waarbij de nadruk ligt op de kanalen met het meeste verduurzamingspotentieel. De producenten en importeurs zijn zelf verantwoordelijk voor het aandragen van de voorbeelden, het KIDV heeft een activerende rol.

Doel	Het inzichtelijk maken van innovatieve ontwikkelingen die bijdragen aan de verduurzaming van verpakkingen.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling en –deling.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Actief op zoek naar quick wins versus een quick scan in winkelkanalen. • Meldingen die via het Meldpunt Verpakkingen binnenkomen beoordelen op potentiële quick wins. • Andere partners (producenten/importeurs) leveren input om de quick wins in praktijk waar te maken.
Resultaat	Quick wins in de kennisbank delen ter inspiratie voor derden. Uitvoering doorlopend vanaf 2013.

4.11 Weggooiwijzer

De Weggooiwijzer bestaat uit een serie iconen die op de verpakkingen kunnen worden geplaatst. Deze iconen geven aan tot welke categorie afval de verschillende onderdelen van een verpakking behoren. Er zijn vier basisiconen ontwikkeld voor glas, papier, plastic en restafval.

Doel	Consumenten die hun afval scheiden helpen om hun verpakkingen in de juiste bak of zak te doen.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling en –deling.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • De eerste bedrijven, vooral supermarkten, gebruiken de Weggooiwijzer al en er zijn meerdere bedrijven van plan om de Weggooiwijzer te gaan gebruiken. • Op de website van het KIDV wordt informatie ter beschikking gesteld. Het KIDV informeert andere bedrijven over het bestaan van de Weggooiwijzer. • Bij vragen omtrent implementatie van de Weggooiwijzer, levert het KIDV ondersteuning. • Stichting Proloog beheert het Plastic Hero logo. Bedrijven sluiten met Proloog een overeenkomst voor het juiste gebruik van dat logo. Alle andere logo's zijn vrij te gebruiken.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Het KIDV geeft bedrijven informatie over de Weggooiwijzer en ondersteunt waar nodig met kennis over verpakkingsmaterialen.

	<ul style="list-style-type: none"> Het KIDV verkent de mogelijkheden tot uitbreiding bij andere bedrijven. Doorlopend vanaf 2013.
--	--

4.12 Inkoopbeleid duurzame verpakkingen

Het KIDV signaleert een behoefte om het inkoopbeleid van verpakkingen te verduurzamen. Deze behoefte is onder meer tijdens de bijeenkomsten met gemeenten als project voorgesteld.

Doel	Organisaties ondersteunen om de inkoop van duurzame verpakkingen te stimuleren.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling en –delen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek de rol van duurzaam verpakken in bestaand inkoopbeleid. Verkennen mogelijkheden om bestaande inkoopregelingen uit te breiden. Daarbij kan de overheid launching customer zijn.
Resultaat	Verkenning praktische opties om inkoop van duurzame verpakkingen door de overheid te stimuleren (2014 Q4).

4.13 Lijst PVC-uitzonderingen

In 2013 is gestart met een onderzoek naar het terugdringen van PVC-verpakkingen in het supermarktkanaal. Een van de doelen in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is ‘het einde van het gebruik van PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk’.

Doel	In de Raamovereenkomst is het ‘einde van PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk is’ opgenomen. In het Addendum is vervolgens aangegeven dat het KIDV hiervoor een lijst opstelt.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling en –delen.
Aanpak	De Universiteit Twente heeft in opdracht van het KIDV een studie gedaan naar het gebruik van PVC, voor zover dat functioneel noodzakelijk is. In dit onderzoek is een onderscheid gemaakt tussen volledige PVC verpakkingen en liners en coatings. De resultaten worden getoetst via een peer review in Q2 2014.
Resultaat	Advies over verpakkingen die uitgezonderd worden van de verplichting om PVC af te schaffen als verpakkingsmateriaal in supermarkten (2014 Q2).

4.14 Afgerond in 2013

De volgende projecten die in de vorige versie van de Verduurzamingsagenda stonden, zijn inmiddels afgerond. In de Jaarrapportage 2013 van het KIDV wordt een volledige overzicht gegeven van de opgeleverde resultaten van het voorgaande jaar (zie paragraaf 1.5).

Resultaten

- Methodiek om hoogst haalbare doelen per branche vast te stellen. Deze methodiek wordt op de website geplaatst en via een te ontwikkelen webtool ter beschikking gesteld aan alle partijen.
- Lijst van branches voor de brancheplannen is opgeleverd.
- De eindrapportage van de pilot Drinkenkartons is opgeleverd. Meer informatie is online beschikbaar op: <http://kidv.nl/actueel/1656/rapportage-pilot-drankenkartons-naar-de-tweede-kamer.html>.
- Pilot terugdringen plastic draagtasjes in het winkelkanaal is afgerond. Rapportage is online beschikbaar op: <http://www.kidv.nl/233/verduurzamingsagenda-voor-verpakkingen.html>.

- Quick wins 2013: Praktijkvoorbeelden van verpakkingsverbeteringen. Zie <http://kidv.nl/kennisbank/254/inspirerende-voorbeelden.html>.
- Het KIDV is gevraagd naar aanleiding van het basisdocument monitoring een advies uit te brengen, zie <http://www.kidv.nl/item/1023>.
- De afgeronde activiteiten in 2013 voor toepassing van kennis, zoals het Meldpunt Verpakkingen voor consumenten, de Kennisbank en bijeenkomsten met gemeenten, zijn beschreven in paragraaf 5.4.

5 Toepassing kennis

Alle kennis die wordt ontwikkeld, deelt het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) met partijen in de verpakkingketen. Dit geldt zowel voor wetenschappelijke kennis als voor praktische kennis in projecten. In dit hoofdstuk zijn de activiteiten beschreven die zich richten op kennis delen en/of samenbrengen, zoals het Meldpunt Verpakkingen voor consumenten.

5.1 Consumenten meldpunt

In het Addendum is als quick win het openen van een meldpunt voor consumenten opgenomen. In mei 2013 is het digitale Meldpunt Verpakkingen gestart, zie www.meldpuntverpakkingen.nl. De uitvoering van het meldpunt gebeurt in opdracht van het KIDV door Milieu Centraal. Het doel van het meldpunt is op transparante wijze een verdere dialoog op gang te brengen tussen de consument en bedrijven. Door de transparantie kan er een open dialoog ontstaan, waardoor de aspecten van duurzaam verpakken op verantwoorde wijze worden toegelicht.

Consumenten kunnen bij het Meldpunt Verpakkingen meldingen doen van verpakkingen die naar hun mening niet duurzaam zijn, bijvoorbeeld qua materiaalgebruik of omdat er te veel of onnodig verpakkingsmateriaal wordt gebruikt. Consumenten kunnen ook suggesties en ideeën inbrengen om de duurzaamheid van verpakkingen te verbeteren. Meldingen van consumenten worden door het Meldpunt Verpakkingen doorgegeven aan fabrikanten of brancheorganisaties. De reacties van fabrikanten en brancheorganisaties worden uiterlijk binnen zes weken op de website van het Meldpunt Verpakkingen gepubliceerd.

Het Meldpunt Verpakkingen is tevens een vraagbaak voor consumenten. Ze kunnen er terecht met vragen over alles wat te maken heeft met de duurzaamheid en milieuaspecten van verpakkingen. Het Meldpunt Verpakkingen beantwoordt deze vragen.

Voor de beantwoording van de vragen wordt geput uit feitelijke, beschikbare kennis. Indien een vraag specifiek aan een bedrijf is gericht, is het de verantwoordelijkheid van het KIDV deze vraag door te leiden naar het bedrijf. Het is de verantwoordelijkheid van het bedrijf om de vraag te beantwoorden. Het Meldpunt Verpakkingen doet al het mogelijke om te zorgen dat ook dan de vraag wordt.

Het Meldpunt Verpakkingen peilt aan de hand van de meldingen en vragen wat er leeft onder consumenten. Halfjaarlijks rapporteert het KIDV welke meldingen en vragen er bij het meldpunt binnen zijn gekomen en welke antwoorden zijn gegeven. Deze rapportage publiceert het KIDV op de website www.kidv.nl en kan input leveren aan nieuwe onderzoeksvraagstukken. De verwachting is dat de meldingen richting geven aan nieuwe quick wins.

In het eerste kwartaal van 2014 wordt verder gewerkt aan de optimalisatie van de website van het Meldpunt Verpakkingen. Daarbij gaat het om actualisatie, verbeteren van de vindbaarheid en verhoging van de snelheid van het online meldpunt.

Doel	Consumenten uitnodigen om meldingen en suggesties te doen ten behoeve van verdere verduurzaming van verpakkingen door het bedrijfsleven. Tevens te fungeren als vraagbaak voor consumenten met betrekking tot informatie over duurzaam verpakken.
Rol KIDV	Kennis vergaren en -deling.

Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren website Meldpunt Verpakkingen door het vergroten van toegankelijkheid en meer publiciteit richting consument en bedrijven. • Meldingen en suggesties direct onder de aandacht brengen van bedrijven. • Monitoren respons.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Geoptimaliseerde website (Q2 2014). • Toegenomen aantal meldingen t.o.v. 2013 (Q4 2014). • Input voor quick wins en brancheplannen. • Halfjaarlijks wordt een rapportage opgeleverd en analyses uitgevoerd (Q2 en Q4 2014).

5.2 Kennisbank

Een belangrijke rol van het KIDV is om de ontwikkelde kennis waar mogelijk te delen. Via de 'Kennisbank' op de website van het KIDV (www.kidv.nl) kunnen gemeenten en bedrijven beschikbare informatie en kennis raadplegen (bibliotheek, factsheets en inspireerde voorbeelden) en vragen stellen.

De ontwikkelingen in Europa zijn essentiële input voor het KIDV. Het KIDV houdt deze ontwikkelingen bij en deelt de kennis hierover. Op de website worden de recente ontwikkelingen vanuit Europa weergegeven, met de nadruk op het gebied van Europese regelgeving. Het KIDV onderhoudt banden met Europese partners.

Doel	Kennis over het onderwerp duurzaam verpakken beschikbaar maken voor professionals van bedrijven en gemeenten ter verbreding van het handelingsperspectief.
Rol KIDV	Kennisontwikkeling en –deling.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Verzamelen relevante onderzoeken op website. • Objectieve informatie vergaren over bepaalde onderwerpen. • Verzamelen en ontsluiten inspirerende voorbeelden. • Vraagbaak voor vragen van bedrijven en gemeenten. • Zorgdragen dat de Europese context op de website verschijnt en als KIDV kennis hierover delen met stakeholders en contacten onderhouden met Europese partners.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Online bibliotheek. • Factsheets. • Inspirerende voorbeelden. • Beantwoorden vragen.

5.3 Congres, Workshops & Award van het jaar

In de bijlage bij het Addendum is opgenomen dat het KIDV een congres, workshops en een award organiseert. Gedurende het jaar worden op relevante thema's voor de Verduurzamingsagenda workshops c.q. verdiepingsbijeenkomsten georganiseerd. Doel van deze workshops is om in een breed kader met diverse partijen input en draagvlak te genereren, waarmee belangrijke stappen op het gebied van verduurzaming van de verpakkingsketen kunnen worden gezet.

De award is bedoeld voor initiatieven die daadwerkelijk innovaties realiseren ter verduurzaming van verpakkingen.

Doel	Het organiseren van bijeenkomsten kennis te delen over verduurzaming van verpakkingen en om partners binnen de verpakkingsketen met elkaar in verbinding te brengen.
Rol KIDV	Kennis vergaren en delen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van diverse bijeenkomsten omtrent verduurzaming binnen de verpakkingsketen. • Het KIDV maakt een plan voor de award. Dit bevat de criteria waaraan men moet voldoen om de award te winnen. Doorlopend vanaf 2014.
Resultaat	<ul style="list-style-type: none"> • Het KIDV organiseert in samenwerking met partners, met relevante expertise, workshops/verdiepingsbijeenkomsten. Gedurende het jaar, start vanaf het vierde kwartaal 2013. • Het organiseren van een jaarlijks congres over duurzaam verpakken, in combinatie met het uitreiken van de award. Het eerste congres vindt plaats in juni 2014.

5.4 Afgerond in 2013

De volgende activiteiten die in de vorige versie van de Verduurzamingsagenda stonden, zijn inmiddels afgerond. In de jaarrapportage wordt een volledige overzicht gegeven van de opgeleverde resultaten van het voorgaande jaar (zie paragraaf 1.5).

Resultaten

- Het KIDV heeft in samenwerking met Milieu Centraal het Consumenten Meldpunt opgezet per juni 2013.
- De kennisbank is inmiddels online beschikbaar via <http://kidv.nl/252/kennisbank.html>.
- Er zijn ronde tafel bijeenkomsten georganiseerd met gemeenten. Er zijn zes bijeenkomsten geweest met gemeenten in de periode september – oktober 2013.
- Verzamelde vragen van gemeenten voor het onderzoeksprogramma.
- Door gemeenten is aangegeven dat KIDV geen ondersteunende rol op zich hoeft te nemen bij het nemen van de regierol in 2015. Deze rol wordt nu vervuld door partijen waar gemeenten aan zijn gelieerd. Mocht in de loop van 2014 door partijen worden aangegeven dat alsnog behoefte ontstaan aan ondersteuning, dan pakt het KIDV dit onderwerp weer op.
- Er is vastgesteld dat voorlopers het beste kunnen worden ondersteund door samen te werken in projecten (zie hoofdstuk 4). Er wordt onderzocht via welke activiteiten deze samenwerking kan worden vormgegeven.

6 Planning

Kennisinstituut
Duurzaam Verpakken

#	Hoofdstuk	§	Activiteit	2014				2016	2017	2018
				Q1	Q2	Q3	Q4			
1.	Verduurzamingsagenda		Verduurzamingsagenda							
2.	Visie Duurzaam Verpakken 2040		Toekomstbeeld 2040							
3.	Wetenschappelijk Onderzoeksprogramma		Wetenschappelijk Onderzoeksprogramma 2013-2017							
4.	Projecten		Branche(verduurzamings)plannen							
		4.2								
		4.3	Materiaalverduurzamingsplannen (kunststof)							
		4.4	Materiaalverduurzamingsplannen (metaal)							
		4.5	Materiaalverduurzamingsplannen (papier)							
		4.6	Materiaalverduurzamingsplannen (andere materialen)							
		4.7	Vervolg pilot drankenkartons							
		4.8	Pilot terugdringen plastic draagtasjes							
		4.9	Maximaal percentage PET							
		4.10	Quick wins							
		4.11	Weggooiwijzer							
		4.12	Inkoopbeleid duurzame verpakkingen							
		4.13	Lijst PVC uitzonderingen							
5.	Toepassing kennis		Consumenten meldpunt							
		5.1								
		5.2	Kennisbank							
		5.3	Congres, workshop, en award van het jaar							